

מטרת הש"ס

16) אהבת סיני מ"ג
17) ליל על האסקופה טלה
18) ט"ו ש"ה, 19) וכו': א"ן
מנעלן, 20) זה הוא דבר
בני עמנו, מהר"ם, 21) נ"ו
הוא דבר בני עמנו,
מהר"ם, 22) ליל אלה, רש"י

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

קבו.

עין משפט
נר מצוה

כג א מ"י פכיה מיל
טומאת מת הל"ז:

ענין רש"י

בטי"ל חלק מהמשקף
שבו הדלת חובטת.

שיטה מקובצת

16) ר' יוסי אומר רואין את
הטומאה מכנגד השקוף:
17) ורקא אמרת על
האסקופה טלה טמא:
18) דפליג עליה דר' יוסי
ר"ש הוא: 19) טהור
מטהר אלא דשמעיה
דקאמר ת"ק: 20) וטמא
משום דנקט ברישא:
21) משום דרופנו העליון
גיב ג"א כס"י משום
דרופנו ראשי מאהיל וכו':
22) השתא קס"ד דאדאין
בצוארו טמא קאי: 23) א"ן
ברוך כניסתה היא מוציאה
א"י פעמים שהיא מקיף
וכן שוליו וכו' כן פסאחי
כס"י אחר:

ה"ג וסני עלה ורבי יוסי מטער אהייא אי נימא אסיפא תנא קמא נמי
טהורי מטער אלא ד' דקאמר פ"ק הבית טמא אי משום דדרך טומאה
לנאח בו ולא גרקינן אלא לאו ארישא. דהא ברישא בדיחא מן זה ורבי
יוסי מטער: אי נימא אסיפא. וכדקמני הא ת"ק נמי מטער: אלא.
שמעיה לת"ק דקאמר הבית טמא כל
היכא דמשכחת חדא מהנך תרי טעמי
אי משום דרך טומאה לנאח כגון רישא
דיש זה פותח טפח דלחין כאן טומאה
טמונה אלא משום דקופה לנאח ואי
משום דטומאה טמונה בוקעת מדנקט
רישא יש זה פותח טפח ותנא סיפא
עלה העמידה בפתח ופתחה לחוץ הבית
טהור ושמעינן מינה טעמא דיש זה
פותח טפח דלחין כאן אהל טומאה
טמונה הא אין זה פותח טפח אפילו
העמידה בפתח ופתחה לחוץ הבית
טמא מפני שטומאה טמונה בוקעת
והוי כאלו מוטלת בקרקע הבית והבית
מאהיל עליה: וקא"ל ר' יוסי. ברישא
דקאמר גבי יש זה פותח טפח הבית
טמא מפני שדרך טומאה לנאח יכול
הוא להוציאה לחצאין: ודקאמר.
בסיפא הבית טהור וטעמא יומשום
דנקט ברישא יש זה פותח טפח הא
אין זה פותח טפח הבית טמא משום
דטומאה טמונה בוקעת לאו מילתא
היא דטומאה טמונה אינה בוקעת:
הכלל שאלו כשר הפס ופס הכלל.
דלילו חי אפילו נכנס לבית הבית טהור
כדלמר בבמה המנקה (לעיל דף ע"ב).
דטומאה הכלועה בנעלי חיים אינה
מטמאה: ומוטל על האסקופה. וזארו
לפנים: אם יש בצוארו פותח טפח.
רוחם טפח בצוארו: מביא אם הטומאה.
ומשום דרופנו העליון מאהיל על
הטומאה וראשו השני ממשיך האהל
לבית ויוצאה דרך פיו לבית ואע"ג דלחין
לה אהל שחללו טפח סבר ר"מ דממשיך

אם יש בצוארו פותח טפח בו. מימה אי זארו של כלל חשיב דבר
שאלו מקבל טומאה כי יש בצוארו פותח טפח מאי הוי נתי דרבי
מאיר אית ליה חוקקים להשלים מ"מ הא ממעט הבשר את האויר מטפח
ואינה יכולה טומאה לנאח ואי חשיב דבר המקבל טומאה היכי קאמר ר'
יוסי רואים את חלל הטומאה הא
אם אין בחללה טפח אינו מביא ואמאי
והא אינו יכול לחוץ והרי הוא כפתוח
לבית ומיהו אפשר דמ"מ לרבי יוסי
הבית טהור דכיון שאין בחלל טפח אין
כאן אהל שימשוך טומאה לבית ופוסקת
הטומאה בחוץ אך קשה נתי דבשר
אפשר שאינו חוצץ עלמות אמאי אין
חוצצים וי"ל כיון דאית ליה ל"מ חוקקין
וש בהם אויר קמח דהעצמות אין
ומתמים כל הנקב אלא ממעטין
ומתמאח אין מבטלינן וסופו להוציאם
משם לא חייבי כדפרישית פ' לא יספור
(כ"ג דף ט"ו): מאי לאו אאין
בצוארו פותח טפח. ורואין היינו
רואין את הטומאה אם היא כנגד
השקוף או לא: אמר רבא ה"ק בו.
לא הוה מצי למימר דאיש בצוארו פותח
טפח קאי ולא צל לחנוק אלא דלא
חשיב לשקוף אהל ורואין אלא כל
קאי דלא שייך למימר לשון רואין אלא
דהא מונח קמין אלא אטומאה שהיא
בפנים או אהל שייך לומר רואין:
אמנן בתר דה"פ אר"י. ור"מ דלא
בעי חלל טפח לטעמיה דאית
ליה בפ"ק דשנת (דף ז'): דחוקקין
להשלים גבי זרק ומחור כל שהוא
ונהי דבפ"ק דערוצין (דף י"א): גבי סיפה
לא אמר חוקקין להשלים אלא כשיש
ברגליה ארבע ה"מ גבי מוחה דכתיב
(דברים י"א) ונשעריך ונענין שער משום
אכל בעלמא אפי' אין עס ד' חוקקין
ז"ע ש עס ד' ונראה דהך שמעמא מיירי
כשאין טפח מן השקוף ולחוץ וכסוגריס

ותני עלה רבי יוסי מטהר אהייא אילימא
אסיפא ת"ק נמי טהורי קא מטהר אלא
דקאמר ת"ק טומאה בתוכה הבית טמא אי
משום דדרך טומאה לצאת ואי משום דטומאה
טמונה בוקעת וקא"ל רבי יוסי דקאמרת דרך
טומאה לצאת יכול הוא להוציאה לחצאין או
לשורפה במקומה ודקאמרת טומאה טמונה
בוקעת טומאה טמונה אינה בוקעת ורמי דר'
יוסי אדר' יוסי דתנן ה"הכלב שאכל בשר מת
ומת הכלב ומוטל על האסקופה ר"מ אומר אם
יש בצוארו פותח טפח מביא את הטומאה
ואם לאו אינו מביא את הטומאה ר' יוסי אומר
"רואין 16) מכנגד השקוף ולפנים הבית טמא
מכנגד השקוף ולחוץ הבית טהור רבי אלעזר
אומר פיו לפנים הבית טהור פיו לחוץ הבית
טמא מפני שטומאה יוצאה דרך שוליו רבי
יהודה בן בתירא אומר בין כך ובין כך הבית
טמא מאי לאו אאין בצוארו פותח טפח קאי
רבי יוסי ויש"מ טומאה טמונה בוקעת אמר
רבא רואין את חלל הטומאה קתני ורבי יוסי
כתרתו פליג וקא"ל לר' מאיר דקאמרת כי יש
בצוארו פותח טפח מביא את הטומאה אנן
בתר חללה אולינן ורקא אמרת זו (הבית)
כולו טמא מכנגד השקוף ולפנים הבית טמא
מכנגד השקוף ולחוץ הבית טהור רב אחא
בריה דרבא מתני לה בהדיא רבי יוסי אומר
רואין את חלל הטומאה ומאן תנא דפליג
עליה 17) רבי שמעון הוא דתניא ר"ש אומר
שלוש

הדלת הוא כהאל צפני ענמו ואין אהל פחות מטפח א"ר' אלעזר אמר
פיו לפנים הבית טהור ויהו לחוץ הבית טמא מפני שטומאה יוצאה דרך שוליו
ונראה דר' אלעזר לאו אכלב דרבי יוסי קאי דר' יוסי בכלב שיש בצוארו
חלל פותח טפח אירי ורבי אלעזר שאין בחלל פותח טפח מדקאמר פיו
לפנים הבית טהור ואלמלא בסתם כלבים אירי שאין בצוארם פותח
טפח: מאן תנא דפ"י ע"ה דרבי יוסי ר"ש היא. פ"ה מאן תנא
דלמר לעיל נוגע בנחי זית ודבר אחר מאהיל עליו ועל חצי זית טהור
דלא מנטרף אלמא תרי שמי נינהו דאהל לאו היינו נגיעה וקשה דהתם
אפי' רבי יוסי מודה בין לאכ"י בין לר"ב דהא למעלה מטפח אהל
בהמשכה הוא ונראה לפרש דאמאי דקאמר לעיל מאן היא תנא דחשיב
לאהל נגיעה ר' יוסי מכלל דאיכא דפליג עליה וקאמר מאן הוי היא תנא:
ע"ס
דלחין רוחו טפח: ואם לאו אין מביא אם הטומאה. וכל שאין בו רוח
טפח אינו אהל כדחנן (אבלה פ"ג מ"ג) טפח על טפח על רוח טפח מרובע
מביא את הטומאה: רבי יוסי אומר רואים את הטומאה. קס"ד דה"ק
בדוקין בגופו את מקום הטומאה אם היה מן המשקוף ולפנים: הבית
טמא. השתא קס"ד ואלדאין בצוארו טפח קאי דקאמר ר"מ הבית
טהור וקא"ל רבי יוסי אינו אהל מן המשקוף ולפנים אע"פ שאין
בצוארו רוח והיה הוא אהל הרי יש כאן אהל גדול שהבית מאהיל על
הטומאה ופתח חלל הגרון אין בו טפח והוא לה טומאה טמונה: מן
המשקוף ולחוץ הבית טהור. שהרי אין כאן לא בית מאהיל ולא אהל
טפח שהיא ממשיכה לחוץ הבית: פיו לפנים. ונקב ונב לחוץ הבית
טהור אם טומאה במחוץ ומשום המשכה לא מטמאין ליה שהרי אין
דרך מחלל לנאח דרך הפה אלא דרך השוליים נקב הריעי: פיו לחוץ.
ושוליו לפנים: הבית טמא. שהרי דרך פתח קטן הזה על כרחך היה סופה לנאח: בין כך ובין כך. פיו לפנים או פיו לחוץ בין טומאה מכנגד
המשקוף ולפנים בין שהוא לחוץ בין בצוארו טפח בין אין בצוארו טפח ואכולהו פליג פיו לפנים טמא ואע"פ שאין סופו לנאח דרך כאן קס"ד
וא"ף בדרך כניסתה היא מוציאה טומאה אי נמי פעמים שהיה מקיף וכן שוליו לפנים מפני שדרכה לנאח דרך זה: מאי לאו אאין בצוארו
טפח קאי רבי יוסי. ואמר דאם טומאה מן המשקוף ולפנים טמא ואע"פ שאין כאן המשכה מטמא ליה משום שהבית מאהיל על טומאה
טמונה: אמר רבא. ר' יוסי לאו אאין בצוארו טפח קאי ולחומרל דהתם אפי' טומאה בפנים הבית טהור דטומאה טמונה אינה בוקעת אלא
איש בצוארו פותח טפח קאי ולקולא דקאמר ר"מ אהל הצואר ממשיך הטומאה לבית הואיל ורוחם טפח ואע"פ שאין חללו טפח וקאמר ליה
רבי יוסי רואין את חלל הטומאה חלל הצואר אם יש בחללו טפח ממשיך ואם לאו אינו ממשיך. והאי רואין את הטומאה לאו רואין את מקום
שכיבת הטומאה קאמר דמקום שכיבתה לא מיישנין דלא שני לן אם בבית אם לחוץ לבית שאין טומאת הבית אלא משום המשכה אלא רואין את
חללה קאמר ודקמסיים בסיפא אם מכנגד המשקוף ולפנים בו מילתא אחריתי היא: ובפרטי פליג. וה"ק ליה לר"מ דקאמרת לענין המשכה אם
יש בצוארו כולו עם עובי דפנותיו רחב טפח ממשיך אן חלל טפח בעינן: ודקאמר על האסקופה כולה הבית טמא. ואע"פ שאין מן השקוף
ולפנים דקשבת כל האסקופה רחבה ושקוף מחותך בו שהדלת נוקף וסוקף בו כססוגרין אומן ומההוא שקוף ולפנים הוי כלפנים:
שקוף. בטי"ל בלג"ז מנו שאנו עושין למפתן ולמשקוף העליון מקום שהדלת נוקף עליהן. ולשון שקיפה היא הכאה שנוקף דבר על חבירו כדמחריגמין
חבורה (שמות כא) משקופי עליה נדף (ויקרא כו) טרפא דשקף שדופות קדים (בבבא ש"ס) שקיפן קרודם חבטות ברות: מאן תנא. דלעיל (דף קס"ה):
דהנוגע בכתיב זית ודבר אחר מאהיל עליו ועל חצי זית דקמני טהור דלא מנטרפי אלמא תנע ואהל לאו חד שמא הוא ופליג אדר' יוסי דקאי לאהל נוגע:
ע"ס